

Boşluk Gezegeni

TAYFUN ERDOĞMUŞ'UN İSTANBUL GALERİ NEV'DE 9 ARALIK 2011 - 14 OCAK 2012 ARASINDA YER ALAN SERGİSİNİ ZELİHA BURTEK YORUMLADI.

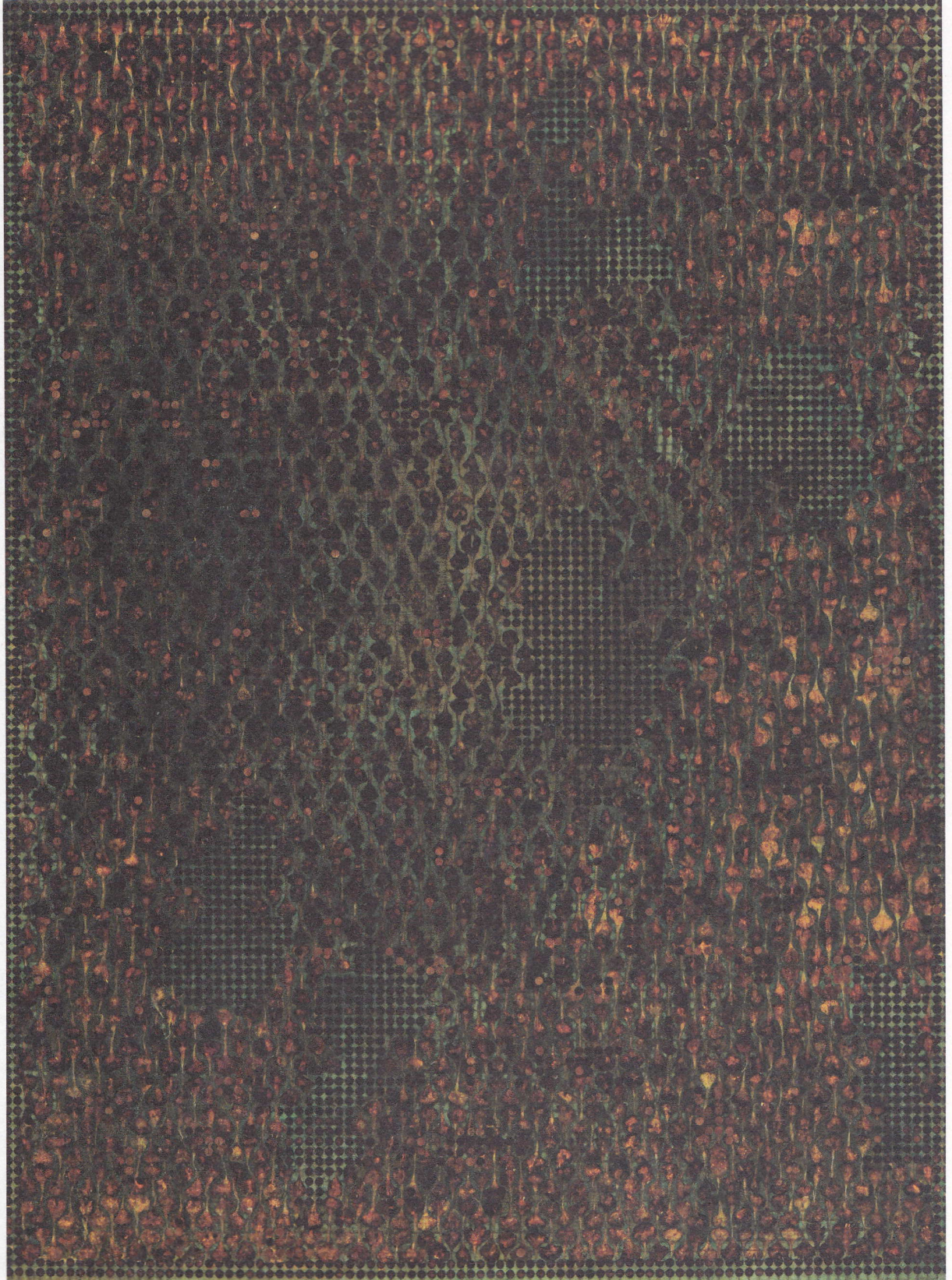
ZELİHA BURTEK

Fotoğraflar: İstanbul Galerî Nev
Arşivi izniyle

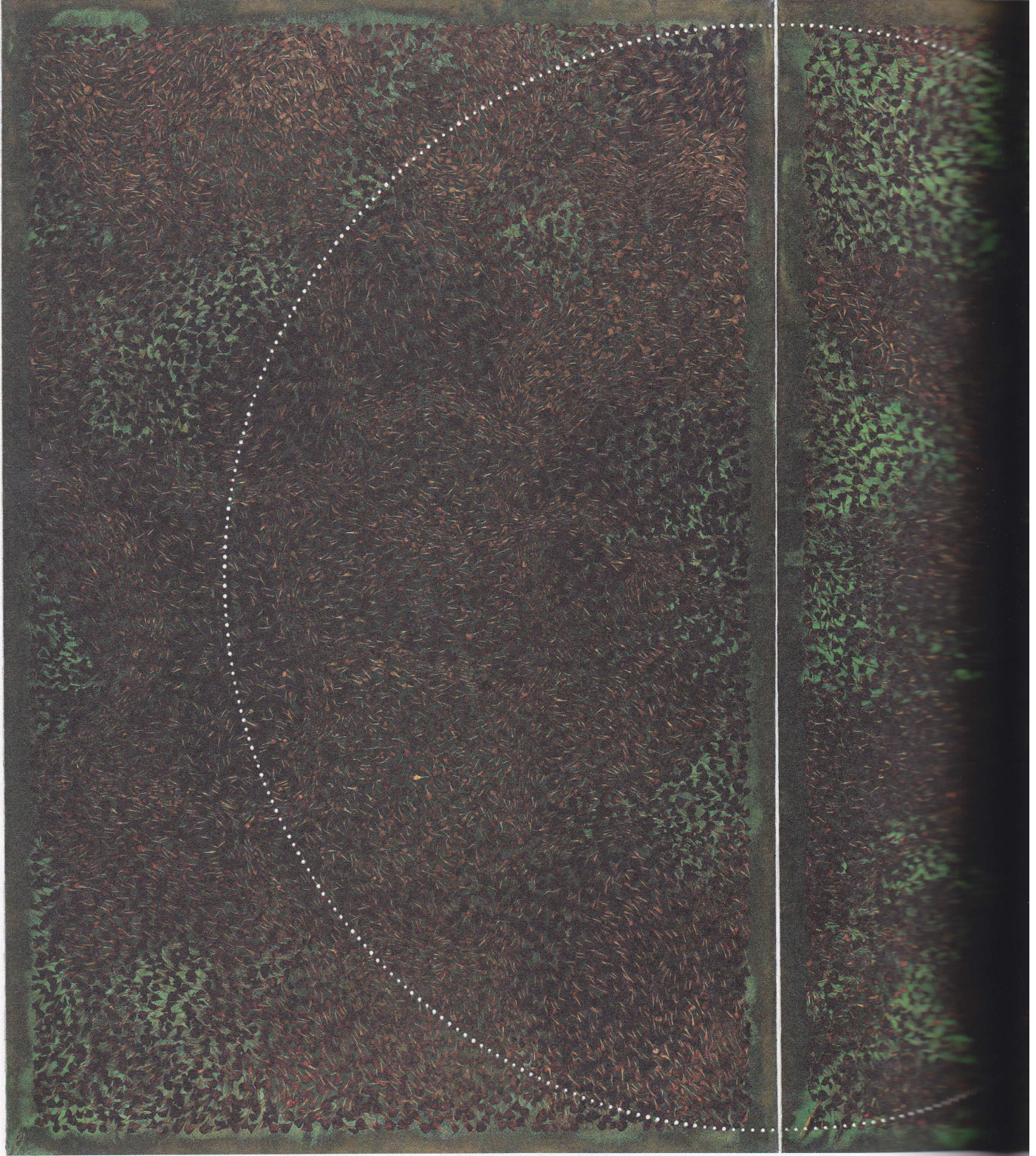
*sayfalar arasında saklı,
gezegenin,
kokusu her yere yayılır*

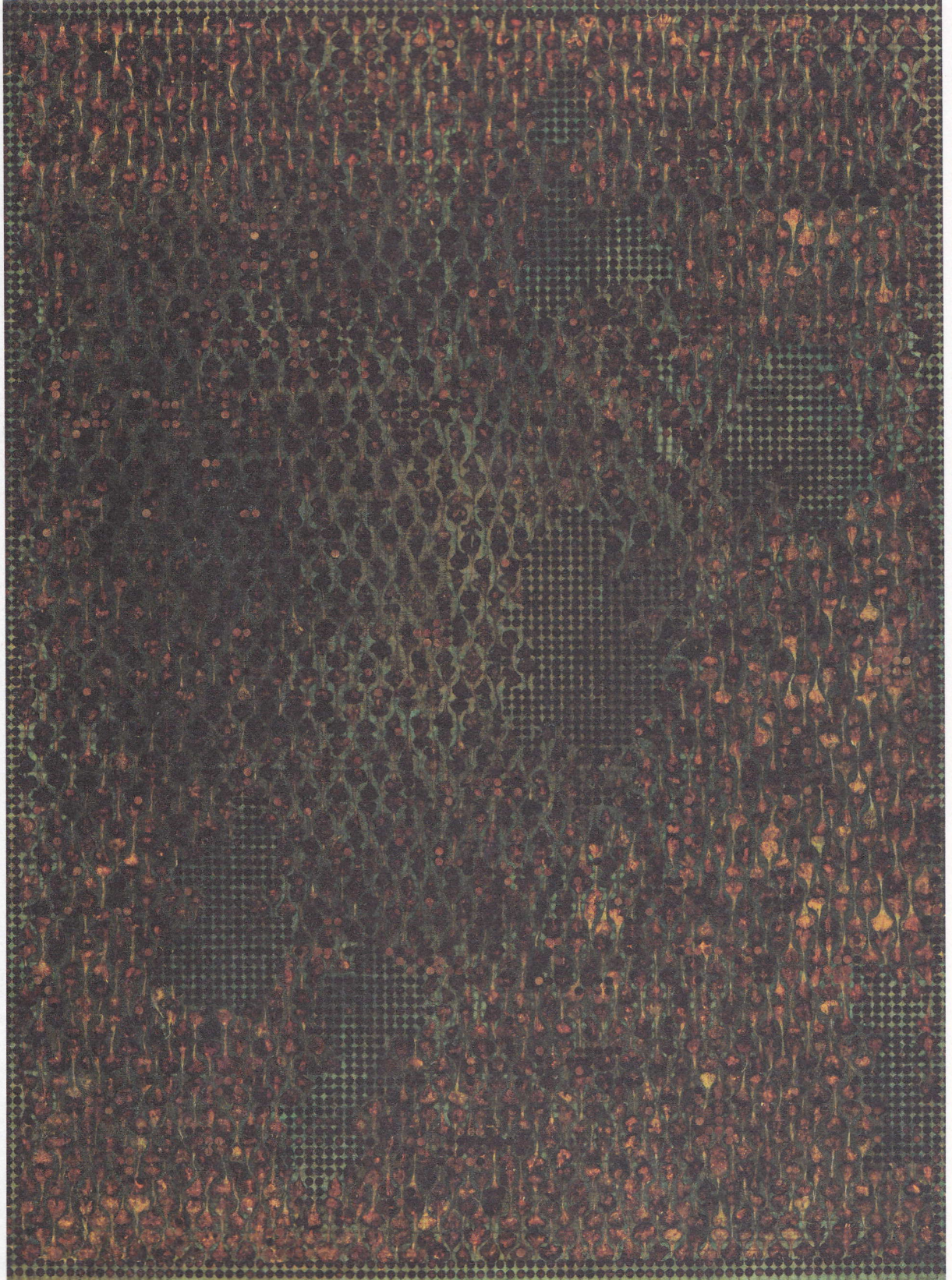
Dünya içinde bir dünya, sözde filozofların, bilimin, sosyal alanın tanımlamasıyla bilinen bilinebilen dünya toprağı, boşluklarını, zaman, mekân ilişkisinde dolu, hikâye edilebilir varsayar: Hikâye edilenin, hikâye edenin dünyasını nasıl inşa ettiğine tanıklık edilir. Tuval yüzeyindeki derinlik, hayatların toplandığı yerdir. Hayatın geçtiği her anın bir doluluk olacağından hareketle, boşluğun ifade bulacağı noktalar, insan varlığı için önemlidir. Boşluğun tarifi yapıldığında, bir dolulukla karşı karşıya kalınabileceğinden, belki doluluğun başka bir tarifi söz konusu olacağından, boşluk aranılır. Boşluğun yaşamsal anlamı, mekânsal anlamından önce gelir. Bu noktada boşlukta geçenleri anlatmak, hikâye etmekte zorlaşır. Nedir bu boşluğu dolduran, diğer bir deyişle boşluğun imleri nelerdir. Sanat açısından beklenen cevap, malzemenin,

teknğin, yapım sürecinin, yüzeyde yer alanın mekânsal anlamı öne çıkar. Dolu olanın, bir dolu dünya olayı, insan topluluğu olacağından hareketle, boşluğun her şeyden uzak, bilinenin, bilinebilenin yanında, bunların imleriyle ifadesinde, imlerin tanıklığının boşluğun ifadesi oluşu, boşluğu tanıdık kılmaz. Bilinmez, ifade edilemez olanın tanıklıklar içinden çıkması, sanatın kaynaklarından biridir. Boşluğun yaşam alanlarının içinde temel noktalardan biri oluşu, boşluğun ifade ediliş biçimleriyle ilintilidir. Boşluk, ne zaman, nerede ortaya çıkar, yaşamsal öneminin anlaşılması ifadesinde saklıdır. İfadenin, ifade araçlarıyla birlikte boşluğu bir tanıdıklık içinde dokunulamaz olana kavuşturması, derinlerde olanı korur. Boşluğun dolu olan yanında anlamı, önemi; ifadesinde kullanılan araç ve yöntem ilişkilerinin olağan süreçler içinde yer alması yanında, tanıdıklığı diğer taraftan uzaklaştırmasıyla öne çıkar. Boşluğun, dolu olan yanında tanıdıklık içine yerleşmesi, bir özgürlük alanı olarak yaşamı mekân, zaman olarak aralar. Boşluk, bir çatlak olarak yaşamda yer alır. Bu çatlaktan bakıldığında, kalın bir duvar yükselir. Duvarın im'i bu noktada önem kazanır. Boşluğun yaşamsal önemi,

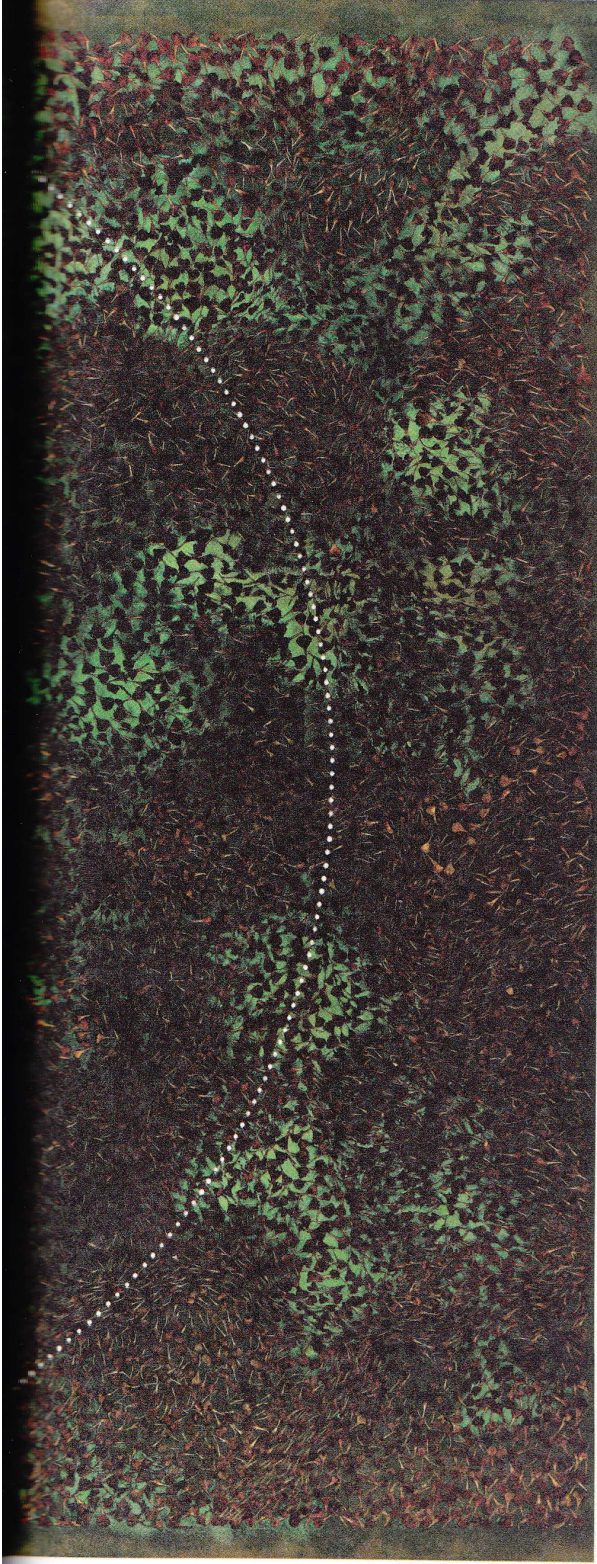

Tayfun Erdoğan
İsimsiz
2011
tuval üzerine
karışık teknik
195 x 145 cm

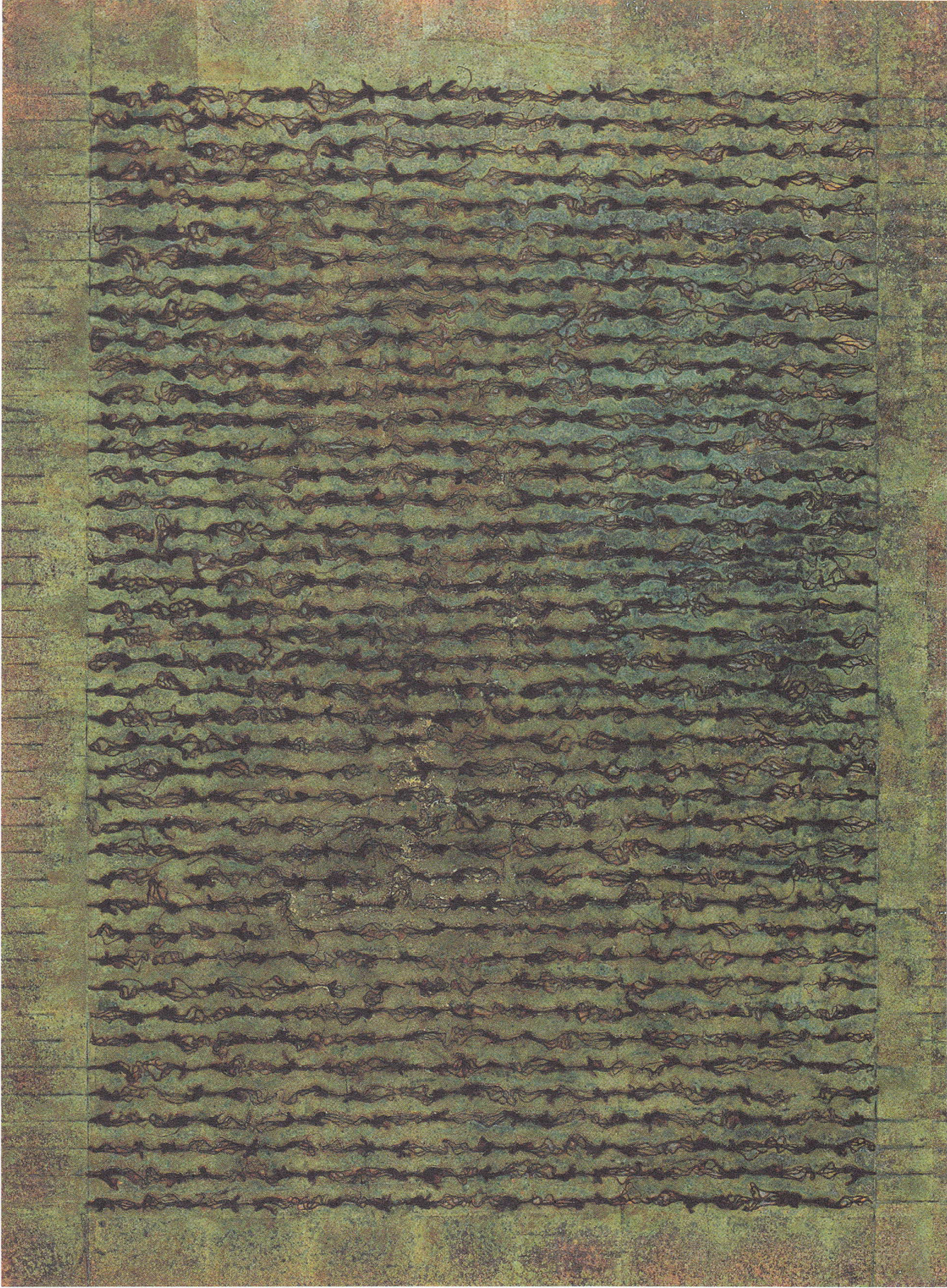

Tayfun Erdoğan
İsimsiz
2011
tuval üzerine
karışık teknik
195 x 145 cm

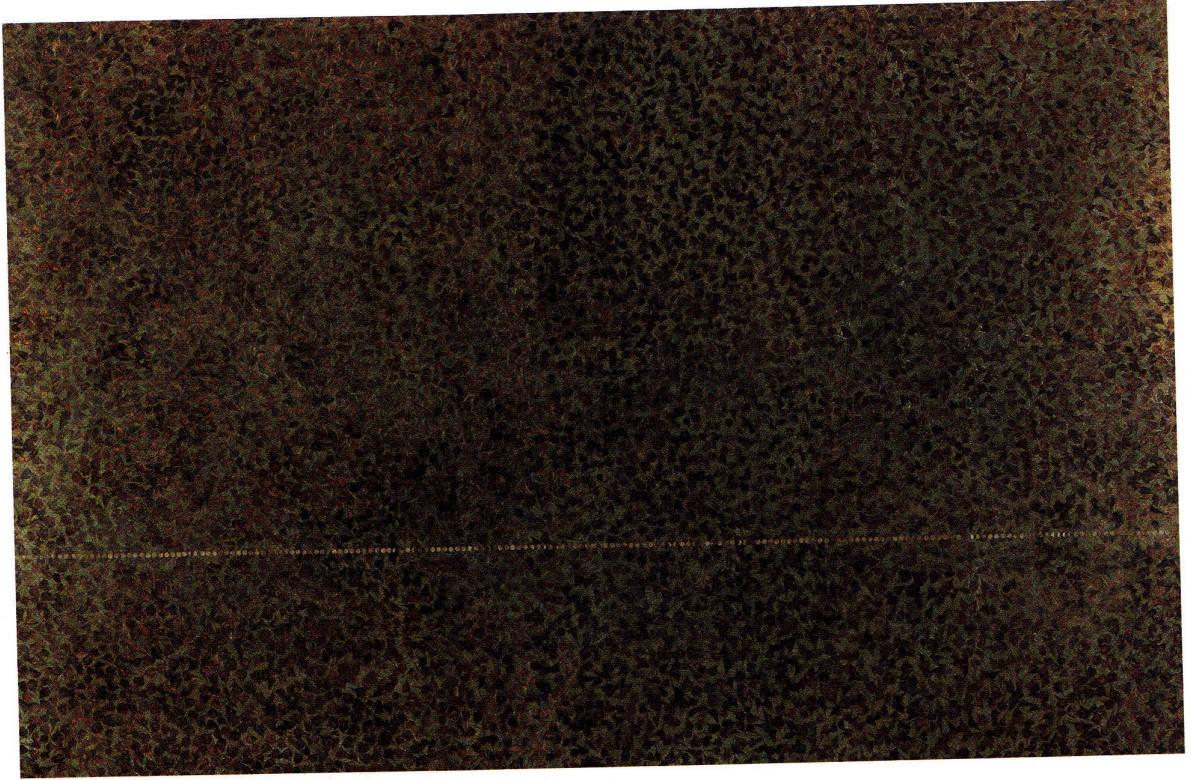
Tayfun Erdoğan
İsimsiz
2011
tuval üzerine karışık teknik
300 x 400 cm

ifadesinin yöntemindeki seçkinlikle vurgulanır. Sanat burada üzerine düşeni yapabilir. Galerî Nev'in boşluğu algılamada mekânsal olarak elverişliliği, galeride sergilenen Tayfun Erdoğan'ın işleri açısından da zengindir. Galerî mekânının kavramsal elverişliliği yanında işlerin kendi kavramsal elverişliliği birliktelik taşır. İlk bakışta akla gelebilecek çağrışımları bir tarafa bırakarak, işlerin yüzeyleriyle ilişkiye geçildiğinde, boşluğun ifadesini, dünya gezegeni içinde başka bir gezegenin var olduğunu düşündürür. Bazen döngüsel, bazen çizgisel yol alışlar içinde yeni gezegenin topografyası okunur. Bu gezegende, her şey uyum içinde, barış-savaş ikilisi yer almaz, diğer ikililer de yer almaz. Gezegenin yüzeyinde yer-gök bir aradadır. Boşluk bütün bunların kendisidir. Gezegen içinde bir gezegen, dokunulmamış, hiçbir zaman dokunulmayacak bir gezegen. Yüzeyde yer alan, çiçek, yaprak düzenlemeleri, bu gezegenin yurttaşları olarak, izleyiciyi selamlar. Dünya gözüyle bir işçilik ürünü, sözde bir kalıntı gibi algılanabilecek çiçekler kendi gezegenlerinin bir cennet olduğunu anlatmaya çalışır. Sıradan, tanıdık algı içinde uzun zamana yayılmış bir zanaat olarak düşünülebilecek yüzey, yeni gezegenin topografyası olarak, cennetin diyandır. Bu gezegende cennet, cehennem, araf ayrımı yoktur. Bir dünya gözü, karşısındaki yeni topografyayı, Bosch'un insan türüyle hayvan türü arasında gidip gelen figürlerinden oluşturduğu gezegeniyle karıştırabilir. Bu gezegenin karanlık-aydınlık noktasında algılanan yaşam alanları, yeni gezegenin renksel alanlar arasındaki geçişlerdeki gölgeler olabilir. Gezegenin gölgede, karanlıkta kalan yüzeyleri birer geçiş bölgeleri olarak derinliklerin ifadesine dönüşür. Dünya gezegenindeki uçurum, yanardağ boşlukları burada birer geçiş alanları, renkli yaşam alanları olarak algılanır. İki gezegen

Tayfun Erdoğan
İsimsiz
2011
tuval üzerine
karışık teknik
195 x 145 cm

Tayfun Erdoğan
İsimsiz
2011
tuval üzerine
karışık teknik
200 x 300 cm

arasındaki diğer bir fark, boşluğun topografik ifadesinde dünyaya dair boşlukların tarihsel olarak ürkütücü hikâyeleri, yeni gezegende birer geçiş alanlarına dönüşerek bir davetin sinyalini verir. Yüzeyde yer alan çiçekler, yapraklar insan eli değmişliğin vereceği zararlardan korunmuş olduklarını, oluşturdukları ahenkli birlik-telik içinde sergilerler. Çiçek, yaprak ordusu savaşın, yıkımın çağrısı yerine huzurun çağrısını yapar. Her çiçek, her yaprak bir diğerine değmekte ya da uzaklaşmakta. Döngüsel, çizgisel hareketler, yüzeyi boşluk gezegeninin her köşesine taşımaya olanak verir. Burası bilim kurgu yazarı Ursula Le Guin'in gezegenine benzeyen bir düzen içinde yöneticisiz, herkesin kendi kendini temsil ettiği bir yerdir: *Hoş geldiniz, Boşluk Gezegenine*. Boşluk bir edebiyat metninde, trajedide, metafizikte, bilimde aranan sorulardan biri, cevapların yerleştirileceği alanlardan biridir. Hem soru hem

cevabın önem taşıdığı yerin boşlukta yer almaması, yeni gezegeni insan varlığının hâkimiyetinden uzak tutar. İnsan varlığının topografya ile ilişkisindeki varoluşsal neden, boşluk gezegeninde yerini derinlik içinde olanın bilinmesine bırakır. Sanatçının tekniğindeki yüzeye yerleştirilen her öge, sabitlenme durumunda derinliğin bilinebileceğini düşündürür. Malzemesel imkânın çağrışsal olanağı, boşluk, derinlik tanımlamasını izleyiciye verir. Bosch'un triptiğindeki figürlerin eylemleri derinlik, boşluk mekânlarını aynı yüzeyde yan yana getirir: Çiçeklerin yüzeyde sabitlenirken gösterdikleri direnç, onların varoluşlarına zarar vermez, tersine yeni bir canlılık verir. Derinliğin algısal çözümleminde çiçeklerin, yaprakların tuvalle olan renksel bağı, canlılığın önemli bir koşuludur. Bu renksellik, yağlıboyanın güçlü vuruşlarında değil, varaklı sarının çöl kumunun, parlak sarı güneşin ev sahipliğini, insan varlığı

için yapmasına öykünen bir canlılık gibidir. Öykülenme olumsuz değil, iki parlak sarının birbirini davet edişi, yer, gök ilişkisinin tek yüzeyde buluşmasıdır. Tuval bu buluşmayı, çiçeklerin varakla olan buluşmasını, boşluğun mekânına dönüştürür. Yüzeyde yaşanan hareketlilik, buluşmanın bir tanıdıklık içinde olduğunu düşündürdüğünden, yüzey tek boyutlu izlenim içinde derinleşir. Ustaca gerçekleştirilen bir yüzey yaşantısı, insan varlığını olası yenedünyaların içine davet eder. Aslında işlerin yüzeyinde, kurtarılmış bir yaşam sergilenir. Hikâye etmenin masal dünyasının içine yerleştirildiği işler, insan varlığının geleceğindeki olası dünyanın hayalidir: *Hikâye, masal yan yana, boşluğun ifadesine ev sahipliği yapar.* ●